

POKYNY PRE ROZHODCOVÝCH POZOROVATEĽOV
(UEFA až ObFZ)
pre sezónu 2012-2013

Forma správy rozhodcovského pozorovateľa

Rozhodcovský pozorovateľ sa musí riadiť inštrukciami a uplatňovať hodnotiace kritériá, ktoré vydala Komisia rozhodcov UEFA.

Úlohou pozorovania rozhodcov a asistentov rozhodcov v zápasoch je:

- a) oboznámiť UEFA so správami, v ktorých sú hodnotiacim spôsobom posúdené výkony rozhodcov
- b) zabezpečiť jednotnú a dôslednú interpretáciu pravidiel futbalu
- c) vydávať verbálne a písomné hodnotenia výkonov rozhodcov, ako aj ich asistentov, doplnkových asistentov rozhodcov a náhradných rozhodcov
- d) identifikovať talentovaných, mladých rozhodcov
- e) dávať pokyny, ako môžu rozhodcovia zlepšovať ich výkonnosť (koučovanie rozhodcov).

Úlohou formulára správy rozhodcovského pozorovateľa je:

- a) dosiahnuť jednotnosť v známkovaní rozhodcov
- b) udeliť rozhodcom, asistentom rozhodcov a doplnkovým asistentom rozhodcov známky v zmysle predpísanej stupnice, ktoré reflektujú individuálny výkon a podstatu ich výkonu
- c) používať elektronickú formu prístupnú na FAME a zaslať správu do 48 hodín po skončení stretnutia
- d) poskytnúť špecifické a precízne príklady podporujúce komentáre v správe.

1. Známkovanie rozhodcov

Hlavné body pozorovania rozhodcu

Analýzy počas zápasu:

- Identifikovať akýkoľvek účinný alebo preventívny kľúčový moment (y) / rozhodnutie (a), ktoré ovplyvňuje (ú) charakter zápasu
- Ohodnotiť reakciu na zmeny tempa (rýchlosti) a rozhodnutia v súlade s odozvou na požiadavky zápasu
- Zvážiť dôsledky zložitých situácií / rozhodnutí na **následné** rozhodnutia (osobnosť) dôsledne a s gurážou (odvahou)

Hodnotiaci stupnica pre rozhodcov a asistentov rozhodcov :

Podľa nášho názoru, samotná hodnotiaci stupnica je dostatočne jasná pre náležité (príslušné) známkovanie:

<i>Body</i>	<i>Komentár</i>
9.0 - 10	Výborný výkon
8.5 – 8.9	Veľmi dobrý výkon. Korektne vykonané dôležité rozhodnutie (a)
8.3 – 8.4	Dobrý výkon na požadovanej úrovni
8.2	Vyhovujúci (prijateľný) výkon s malými oblasťami pre zlepšenie
8.0 - 8.1	Vyhovujúci (prijateľný) výkon s dôležitými oblasťami pre zlepšenie
7.9	Jedna jasná, dôležitá (významná) chyba, inak 8.3 alebo vyššie
7.8	Jedna jasná, dôležitá (významná) chyba, inak 8.0 – 8.2
7.5 - 7.7	Pod očakávaním / Slabá kontrola / Významný bod (y) pre zlepšenie
7.0 - 7.4	Neuspokojivý výkon. Pod očakávaním s jednou jasnou dôležitou chybou alebo výkon s dvoma alebo viacerými jasnými dôležitými chybami
6.0 - 6.9	Neprijateľný výkon

Každé kritérium v správe má byť hodnotené na základe priestupkov, ktoré sa stanú v priebehu stretnutia a ktoré majú byť zosumarizované, ale presne (precízne) opísané (charakterizované).

Pripomíname, že základný rozsah hodnotenia výkonu rozhodcu, ktoré je v súlade s očakávaním, je 8.3 – 8.4, čo je ekvivalentné dobrému výkonu. Rozhodcovia s výkonom, ktorý je v súlade s očakávaním a potenciálom na viac, majú očakávať známku v tomto rozsahu.

Detailnejšie vysvetlenie:

- 9.0 – 10 pre výborný výkon vo veľmi ťažkom stretnutí
- 8.5 – 8.9 pre veľmi dobrý výkon v ťažkom / veľmi ťažkom stretnutí
- 8.3 – 8.4 pre dobrý výkon v normálnom stretnutí so správou, že tento rozhodca je pripravený na nasledujúci zápas
- 8.2 pre výkon, ktorý je ohodnotený ako vyhovujúci (prijateľný), ale s určitými malými oblasťami pre zlepšenie
- 8.0 – 8.1 výkon s dôležitými oblasťami pre zlepšenie

Známka by mala byť redukovaná o 0.1 bodu, ak rozhodca neudelí žltú kartu za jasný priestupok, ktorý si vyžaduje jej udelenie.

Rozhodcovský pozorovateľ sa má v prípade priestupkov, ktoré nie sú rozhodcom posúdené správne, zmieniť o nich počas po zápasovej diskusie najskôr ústne a potom ich uviesť v správe, s jasným popisom (popismi) a označením (označeniami) minúty (minút).

Dôsledky jasnej chyby pri dôležitom (závažnom) rozhodnutí rozhodcu:

Ak podľa názoru rozhodcovského pozorovateľa:

- Výkon rozhodcu bol dobrý alebo lepší ako 8.3+, ale s jasnou chybou pri dôležitom (závažnom) rozhodnutí (ako napríklad ČK, pokutový kop a podobne), známka má byť maximálne 7.9
- Výkon rozhodcu bol v hodnote 8.0, 8.1 alebo 8.2, ale s jasnou chybou pri dôležitom (závažnom) rozhodnutí, známka má byť maximálne 7.8
- Rozhodcovi chýbala celková kontrola nad zápasom a s podstatnými bodmi pre zlepšenie, známka má byť 7.7 alebo nižšia.
- Rozhodca sa dopustil viac ako jednej jasnej chyby pri dôležitom (závažnom) rozhodnutí, známka má byť 7.4 alebo nižšia.

Rozhodcovskí pozorovatelia nemôžu vykompenzovať v hodnotení chybu rozhodcu, ak následne (neskôr) po takom prípade urobí správne a pozitívne rozhodnutie.

V prípade známky nižšej ako 7.7 sa rozhodcovský pozorovateľ musí zmieniť **o aspektoch pre zlepšenie**, tlmočiť ich rozhodcovi, asistentovi rozhodcu alebo doplnkovému asistentovi rozhodcu a uviesť ich v správe.

Pri udelení vyššej známky ako 8.4 musí rozhodca urobiť v priebehu zápasu **kritické a dôležité rozhodnutia správne** (tým môže byť aj preventívna akcia pozitívne podporujúca kontrolu zápasu).

Známku vyššiu ako 8.4 je možné udeliť aj vtedy, keď je náročnosť stretnutia hodnotená ako „normálna“. Ak je zápas hodnotený ako „normálny“ pre rozhodcu a kritické a dôležité (závažné) rozhodnutie je urobené správne, potom je to pozitívny bod pre rozhodcu. V takýchto prípadoch by mala byť primeraná (vhodná) známka 8.5.

Pri udelení známky vyššej ako 8.4 rozhodcovský pozorovateľ musí popísať podstatné faktory (s odkazom na minúty), ktoré umiestnili výkon rozhodcu nad normálny výkon, ktorý je v súlade s očakávaním.

Malo by byť jasné, že škála 7.5 – 7.7 je klasifikovaná „pod očakávaním“. UEFA očakáva od rozhodcov v ich stretnutiach viac, a to dobrý výkon na požadovanej úrovni 8.3 – 8.4.

Nasledujúce do pozornosti k smernici (inštrukcii):

Dôležitá chyba urobená rozhodcom je považovaná aj naďalej za dôležitú chybu hoci v konečnom dôsledku je opravená po konzultácii s asistentom rozhodcu alebo doplnkovým asistentom rozhodcu. Rovnaký princíp je využívaný, ak asistent rozhodcu alebo doplnkový asistent rozhodcu urobí takú istú chybu.

Príklady:

- Rozhodca nariadil pokutový kop a udelil hráčovi žltú kartu, ale po nasledujúcej intervencii doplnkového asistenta rozhodcu bolo rozhodnutie rozhodcu korektné zmenené a na hru bolo nadviazané rozhodcovskou loptou.
- Rozhodca nevytlúčil hráča, ktorému udelil v tom istom stretnutí druhú žltú kartu a hra je pred znovu otvorením. Našťastie asistent rozhodcu pred znovu otvorením hry intervenoval u rozhodcu a upozornil ho na jeho chybu.

Hoci obe rozhodnutia sú v konečnom dôsledku správne, UEFA nemôže akceptovať také chyby na medzinárodnej úrovni a preto známka pre rozhodcu má byť pod 8.0.

Hodnotiaca stupnica pre doplnkových asistentov rozhodcov

Normálna známka pre výkon doplnkového asistenta rozhodcu má byť 8.0. Ak koná pozitívne v špeciálnych prípadoch, známka má byť viac ako 8.0, ale v takom prípade je vyžadované jej jasné zdôvodnenie (príčina).

<i>Body</i>	<i>Komentár</i>
9.0 - 10	Výborný výkon. Asistoval rozhodcovi počas stretnutia pri veľkom množstve závažných prípadov (priestupkov) uvedených v správe
8.5 – 8.9	Veľmi dobrý výkon. Veľmi dobre asistoval rozhodcovi počas stretnutia pri najmenej jednom závažnom prípade (priestupku) uvedenom v správe
8.1 – 8.4	Dobrý výkon. Asistoval rozhodcovi pri najmenej jednej príležitosti (udalosti) uvedenej v správe
8.0	Normálny výkon. Vykonával svoje povinnosti účinným (výkonným) spôsobom
7.5 - 7.9	Pod očakávaním. Chybne asistoval rozhodcovi pri najmenej jednej príležitosti (udalosti) uvedenej v správe
7.0 - 7.4	Slabý výkon. Chybne asistoval rozhodcovi pri jednom alebo viacerých prípadoch (priestupkoch) uvedených v správe

Hodnotiaca stupnica pre náhradného rozhodcu

V hodnotiacom systéme náhradných rozhodcov sa neberie do úvahy „systém jasnej chyby v rozhodovaní“. Účinný výkon má byť v stupnici ohodnotený ako 8.0. Ak sa náhradný rozhodca pozitívne zapojí do riešenia špeciálneho prípadu (udalosti), známka má byť viac ako 8.0. Ak sú v jeho výkone podstatné (významné) body pre zlepšenie, známka má byť 7.9 - 7.8 alebo nižšie. V prípadoch udelenia známky, ktorá je vyššia alebo nižšia ako 8.0, očakáva sa jasné vysvetlenie dôvodov.

<i>Body</i>	<i>Komentár</i>
9.0 - 10	Výborný výkon.
8.5 – 8.9	Veľmi dobrý výkon. Veľmi dobre kontroloval niekoľko veľmi ťažkých situácií
8.1 – 8.4	Dobrý výkon. Manažoval technické zóny vo veľmi ťažkých okolnostiach
8.0	Normálny výkon. Vykonával svoje povinnosti účinným spôsobom
7.5 - 7.9	Pod očakávaním. Chyboval vo vykonávaní svojich povinností v zmysle UEFA inštrukcií (smerníc)
6.0 – 6.9	Slabý výkon. Nepretržite (vytrvalo) chyboval v kontrole osôb zdržiavajúcich sa v technickej zóne (zónach)

Stupeň náročnosti (obtiažnosti) hodnotený zvlášť pre každého rozhodcu

Stupeň náročnosti (obtiažnosti) stretnutia nie je zahrnutý do individuálnej známky pre každého rozhodcu. Rozhodcovský pozorovateľ sa teraz musí rozhodnúť pre stupeň náročnosti (obtiažnosti) a schopnosti **každého** rozhodcu narábať s kritickými situáciami (incidentmi).

Pre informáciu, rozhodcovský pozorovateľ má označiť stupeň náročnosti (obtiaznosti) v sumárnej tabuľke. V jeho správe sa musí zmieniť o významných prvkoch výkonu rozhodcu, označiac minúty kritických incidentov, ktoré sa udiali a boli dôvodom na udelenie finálnej známky.

Náročnosť (obtiaznosť) zahŕňa s sebe **počet rozhodnutí**, ktorými rozhodca demonštroval dôveryhodnú (presvedčivú) aplikáciu pravidiel futbalu, ale tiež ak sa rozhodca musel zaoberať s **kritickými/závažnými** priestupkami (incidentmi): vykonávanými často a s intenzitou.

Normálne: Normálne stretnutie s nie ťažkými situáciami pre rozhodcov

Ťažké: Ťažké stretnutie s niekoľkými zložitými (ťažkými) rozhodnutiami pre rozhodcov

Veľmi ťažké: Veľmi ťažké stretnutie s mnohými ťažkými rozhodnutiami pre rozhodcov

Príslušná pozornosť by mala byť venovaná dôležitým (závažným) rozhodnutiam, ako napríklad:

1. Zakázaná hra / simulovanie vo vnútri alebo okolo pokutového územia
2. Zmarenie jasných gólových príležitostí / zmarenie šancí dosiahnuť gól
3. Násilné činy
4. Masová konfrontácia medzi hráčmi a protesty proti rozhodnutiam rozhodcov
5. Udelenie druhých žltých kariet
6. Rozhodujúce rozhodnutie o hráčovi mimo hry (predovšetkým pre asistentov)
7. Správnosť (precíznosť) rozhodnutí o kritických incidentoch (priestupkoch) vo vnútri pokutového územia

Jasné chyby v rozhodovaní by mali zahŕňať nasledujúce:

1. Zlyhanie pri rozpoznaní a akcii pri priestupku na udelenie druhej žltej karty hráčovi v tom istom stretnutí
2. Zlyhanie pri vylúčení hráča z hracej plochy pri jasnom priestupku na vylúčenie
3. Nesprávne posúdenie pokutového kopu jeho nariadením / nenariadením
4. Závažná (významná) nesprávna interpretácia Pravidiel futbalu

Výkony asistenta rozhodcu / doplnkového asistenta rozhodcu

Dôležité je venovať príslušnú pozornosť asistentom rozhodcu a doplnkovým asistentom rozhodcu. Rozhodnutia o hráčovi mimo hry sú často rozhodujúce v gólových situáciách. Mimo toho, zavedenie funkcie doplnkových asistentov rozhodcu bolo navrhnuté preto, aby títo asistovali rozhodcovi pri incidentoch (priestupkoch) vo vnútri a okolo pokutového územia. Preto je dôležité ohodnotiť ich mieru zapojenia (angažovanosti), spôsobilosti a pohybu a uistiť sa, že aplikujú tieto kompetencie bez ich prekročenia.

Výkon asistenta rozhodcu tiež tvorí rozhodujúci prvok v celkovej tímovej spolupráci. Správa o asistentovi rozhodcu a doplnkovom asistentovi rozhodcu musí byť vyplnená dôkladne a precízne.

Komentár k náhradnému rozhodcovi

Úlohou náhradného rozhodcu je po celý čas asistovať rozhodcovi a ponúknuť mu pomoc (podporu) pri akomkoľvek incidente (priestupku) , ktorý nebol spozorovaný (postrehnutý) ním alebo ktorýmkoľvek členom rozhodcovského tímu. Rozhodcovský pozorovateľ zvlášť posúdi akúkoľvek situáciu (e), pri ktorej počas stretnutia podporil rozhodcu. Musí byť tiež aktívny pri procedúrach striedania (ako napríklad pri kontrole výstroje hráčov a nepovolených predmetov, šperkov a podobne).

Od rozhodcovského pozorovateľa sa tiež vyžaduje, aby ohodnotil, či náhradný rozhodca manažuje osoby v technickej zóne náležitým spôsobom, preukázaním sily, (právomocí) ak je to nevyhnutné, ale neprovokovaním trénerov, ak si vykonávajú svoju prácu zodpovedným spôsobom.

Po zápasová diskusia (rozbor):

Je dôležité, aby po príchode do miesta konania stretnutia, deň pred zápasom, rozhodcovský pozorovateľ požiadal sprievodnú osobu (RLO) o poskytnutie DVD zo stretnutia ihneď po jeho skončení tak, aby sa rozhodcovský pozorovateľ mal čas pripraviť na po zápasovú diskusiu (rozbor) s rozhodcami. **Sprievodná osoba (RLO) má tiež zariadiť vhodný a neverejný priestor k vykonaniu po zápasovej diskusie (rozboru), ktorá sa má uskutočniť pred večerou.**

DVD, ak je dostupné, má byť použité k objasneniu akýchkoľvek závažných incidentov (udalostí), ktoré sa stali v priebehu stretnutia, vrátane akýchkoľvek bodov týkajúcich sa koučovania rozhodcov, z ktorých by mohli mať títo osoh.

Všeobecné komentáre a odporúčania k výkonu (príklady), a body prediskutované s rozhodcami:

Rozhodcovský pozorovateľ je tiež kouč pre rozhodcov a jeho analýzy a odporúčania majú byť členené (štruktúrované) tak, aby viedli k celkovému zlepšovaniu sa rozhodcovského tímu.

Rozhodcovský pozorovateľ má:

- Ponúknuť rozhodcovi možnosť, aby sa sám vyjadril a mal guráž sebareflexie (seba analýzy)
- Stanoviť priority (upozorniť na dva alebo tri kľúčové body)
- Najprv sa zmieniť o pozitívnych bodoch, potom o aspektoch pre zlepšenie
- Dať konkrétne rady (odporúčania) na základe aktuálnych incidentov (udalostí) zo stretnutia tak, aby boli zrozumiteľné (pochopteľné) a precízne
- Ponúknuť riešenia a alternatívy pre zlepšovanie sa – v spolupráci s rozhodcovským tímom

Rozhodcovia často informujú UEFA, že správa a po zápasové komentáre nie sú v súlade (zhode). Pre dodanie odvahy k diskusii a uisteniu sa, že prediskutované body korešponujú so správou, rozhodcovskí pozorovatelia by mali upozorniť na dva alebo tri pozitívne a negatívne body, ktoré potom musia tlmočiť rozhodcovi počas po zápasovej diskusie. **Počas po zápasovej diskusie nesmú byť známky týkajúce sa výkonu rozhodcov v žiadnom prípade odhalené (odkryté).**